

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра **географії та природознавства**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми викладання країнознавства в школі

Освітня програма Середня освіта (Географія)

Спеціальність 014 Середня освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри географії та природознавства
(протокол № 5 від “23” січня 2024 р.)

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація	3
2. Опис дисципліни	3
3. Структура курсу	4
4. Система оцінювання курсу	5
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу	5
6. Ресурсне забезпечення	6
7. Контактна інформація	7
8. Політика навчальної дисципліни	8

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Актуальні проблеми викладання країнознавства в школі
Освітня програма	Середня освіта (географія)
Спеціалізація (за наявності)	014 Середня освіта
Спеціальність	014.07 Географія
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семинарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://ceeq.pnu.edu.ua/%d0%b2%d1%85%d1%96%d0%b4-2/

2. Опис дисципліни

<p>Метою викладання дисципліни є: формування у здобувачів освіти таких навиків самостійного аналізу країнознавчих баз даних та їх коректної інтерпретації в умовах підготовки до шкільного уроку на основі критичного підходу.</p> <p>Основними завданнями навчальної дисципліни «Регіональна суспільна географія світу» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ знайомство із основами критичного аналізу в географічній думці; ☐ оволодіння навичками критичного аналізу джерел географічної інформації; ☐ здобуття навичок самостійного країнознавчого суспільно-географічного дослідження; ☐ вміння впровадити у освітній процес дослідницької компоненти.
<p style="text-align: center;">Компетентності</p> <p>ІК. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання, педагогічні ситуації та практичні проблеми в галузі географічної освіти із застосуванням сучасних технологій та методів дослідження.</p> <p>ЗК 01. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>СК 02. Здатність аналізувати географічні об'єкти, явища і процеси як природного, так і антропогенного походження.</p>
<p style="text-align: center;">Програмні результати навчання</p> <p>ПРН 07. Уміння виконувати відповідні експериментальні дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою.</p> <p>ПРН 08. Вміння використовувати цифрові технології та базове</p>

програмне забезпечення, онлайн-сервіси, відкриті електронні освітні ресурси, здійснювати пошук інформації в різних джерелах.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	К-сть годин	Завдання
1.	Відхід від стереотипного викладу країнознавчої інформації.	1. Міфи і стереотипи в географії. 2. Роль картографічних зображень у формуванні стереотипного мислення. 3. Довідкові бази даних: уникнення маніпулятивного викладу. 4. Пострадянська інерція мислення і географічні стереотипи.	4	Питання тести
2.	Розвиток критичного підходу в географії.	1. Постмодерна географія. 2. Критика позитивістського підходу в географії. 3. Перспективи розвитку критичної географії в Україні.	4	Питання тести
3.	Географічний пошук із географічними словниками та енциклопедіями	1. Географічні словники і енциклопедії як джерело країнознавчої інформації. 2. Історія українського географічного країнознавства. 3. World Factbook як джерело інформації: сильні і слабкі сторони. 4. Проблеми використання відкритих баз даних в країнознавстві: кейс Вікіпедії.	6	Питання тести
4.	Чому атласи важливе джерело країнознавчої інформації і які помилки вони	1. Історія репрезентації знань про світ шляхом картографічної репрезентації. 2. Атласи світу: зміст і оформлення.	6	Питання тести

	містять.	3. Атласи окремих країн. 4. Сучасні атласи для 10-11 класів.		
5.	Використання ЗМІ як джерела географічної інформації.	1. Роль ЗМІ у формуванні географічного образу країни. 2. Вітчизняні електронні ЗМІ про світ. 3. Країнознавчі рубрики в публікаціях Укрінформ, BBC, Le Monde, New York Times, Al Jazeera та ін.	6	Питання
6.	Помилки і неточності у вітчизняних шкільних підручниках: шляхи виправлення.	1. Підручники для 7 класу. 2. Підручники для 8 класу. 3. Підручники для 9 класу. 4. Підручники для 10 класу. 5. Підручники для 11 класу.	6	Питання тести

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	30
Практичне заняття	30
Самостійна робота	30
Індивідуальне завдання	10
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Номер навчального заняття (залежить від розподілу у розділі I)								Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	
Лекції		10		10		10			30
Практичні роботи	10		10		10				30
Самостійна робота							30		30
Індивідуальні завдання								10	10
Всього за заняття	10	10	10	10	10	10	30	10	100

6.Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Влах М., Котик Л. Теорія і методологія географічної науки: навч. посібник., Львів, 2019. 2. Даценко Л.М. Навчальна картографія у вищій школі // Збірник наукових праць. – Харків, 2012 . – Випуск 16. – Режим доступу до ресурсу: https://goik.univer.kharkov.ua/wp-content/files/issue_16/16_9.pdf 3. Дереча Л. В. Застосування діяльнісного підходу при вивченні географії, природознавства та економіки [Електронний ресурс] / Л. В. Дереча // ВСЕОСВІТА. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: https://vseosvita.ua/library/metodicni-materiali-z-dosvidu-roboti-dialnisnij-pidhid-pri-vivcenni-geografii-368092.html. 4. Діяльнісно орієнтований підхід щодо навчання географії [Електронний ресурс] // Бібліотека педагога. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: https://education-trost.at.ua/2014_04/razbejko.dijalnisno-orientovani-j-pidkhid-u-praktic.pdf. 5. Жемеров О. О. Робота з підручником географії у загальноосвітній школі : Методичний посібник / О. О. Жемеров, О. М. Карпенко. – Харків: ХНУ, 2020. 6. Комарек С. Європа на роздоріжжі. Львів, 2020. 496 с. 7. Кривонос Р.А. Емпіричні методи країнознавчого дослідження. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/viewFile/3290/2970 8. Мартинюк Т. С. Діяльнісний підхід як технологія опрацювання статей підручника / Т. С. Мартинюк // Проблеми сучасного підручника. - 2014. - Вип. 14. - С. 390-396. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psp_2014_14_46. 9. Масляк П. О. Країнознавство: Підручник — К: Знання, 2008. — 292 с. 10. Ровенчак І. І., Мамчур О. І., Географічне країнознавство : навчально-методичний посібник для студентів. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 106 с. 11. Роль діяльнісного підходу у формуванні цілісного образу науки географії та активної життєвої позиції учнів [Електронний ресурс] / К // ЗПППО. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: http://www.zakinppo.org.ua/kabineti/kabinet-prirodnichomatematichnih-disciplin/geografija/800-rol-dijalnisnogo-pidhodu-u-formuvanni-tsilisnogo-obrazu-nauki-geografii-ta-aktivnoyi-zhittevoyi-pozitsiyi-uchniv. 12. Савчук І.Г. Словник суспільної географії URL: https://geohub.org.ua/geography (11.08.2023). 13. Сарацин Т. Німеччина сама себе руйнує. К., 2016. 462 с. 	

14. Сливка Р. Картографічне відображення політико-територіальних конфліктів у вибраних чеських і словацьких геоконфліктологічних дослідженнях / Роман Сливка // Проблеми безперервної географічної освіти і картографії : Збірник наукових праць. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2011. – Вип. 14. – С.100-103.
15. Сливка Р. Проблематика цивілізаційних конфліктів у «Міжнародній енциклопедії суспільної географії» / Роман Сливка // Вісник Львівського університету. Серія географічна. – Львів, 2013. – Вип. 46. – С. 3-19.
16. Сливка Р.Р. Картографування територіально-політичних конфліктів і зон геополітичної нестабільності у працях Філіпа Рекацевіча / Роман Радославович Сливка // Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2014. – Вип. 724-725: Географія. – С. 194 – 199.
17. Сливка Р.Р. Мова карт Ф. Рекацевіча у публікаціях «Ле Монд Діпломатік» / Роман Радиславович Сливка // Регіон-2014: стратегія оптимального розвитку: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 80-річчю кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (м. Харків, 6 листопада 2014 р.) / гол. ред. Колегії В.С. Багіров. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. – С. 84 - 86.
18. Цибіна Галина. Географічні карти та прийоми роботи з ними. Методика використання карт у процесі вивчення географії в школі. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: http://galinasapegina.blogspot.com/2013/10/blog-post_5724.html
19. African Centre for Statistics – Publications (2019). – Взято з: <https://www.uneca.org/publications/african-centre-for-statistics>
20. Australian Bureau for Statistics (2019). – Взято з: <https://www.abs.gov.au/>
21. Data and Statistics about the U.S. (2019). – Взято з: <https://www.usa.gov/statistics>
22. Eurostat. Your key to European statistics (2019). – Взято з: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/statistics-a-z/abc>
23. Fund for Peace Failed States Index (2019). – Взято з: http://www.fundforpeace.org/web/index.php?option=com_content&task=view&id=99&Itemid=323
24. Google. Public Data (2019). – Взято з: <https://www.google.com.ua/publicdata/directory#!st=METRIC>
25. The World Factbook (2019). – Взято з: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
26. World Bank Open Data (2019). – Взято з: <https://data.worldbank.org/>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра географії та природознавства, вул. Галицька 201, кабінет 206, сайт: https://kgip.pnu.edu.ua/op-
---------	--

	магістр-014-07/навчальний-план_середня-освіта_геогра-2/ електронна адреса: kgp@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Доц. Сливка Роман Радославович
Контактна інформація викладача	slyvkaromanrad@gmail.com

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії.</p> <p>Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем дисципліни.</p> <p>Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи практичних робіт.</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацювання пропусків занять відбувається кожного понеділка в 17.00
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Зниження бала на 0,5
Невідповідна поведінка під час заняття	Зниження бала на 1
Додаткові бали	<p>За підготовку студентських статей і їх опублікування – 10 балів</p> <p>За виступ на науковій конференції – 10 балів.</p>
Неформальна освіта	Зарахування 15 балів до поточного контролю. Prometheus «Вікіпедія для навчання»

	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:WikimediaFoundation+WIKI101+2023_T2
--	---

Викладач _____